

Vilniaus rajono CB
Eitminiškio kaimo filialas

Eitminiškių kaimo
istorija

Historia wsi
Eitminiszki

Eitminiškės
1999 m.

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС ПАГ. М-ЛА (Іенка)

ЕІТМІНІШКЭС ПАГ. М-ЛА (Лідувіл)

МОКСКЛОС
БУФЕТАС

ПАРДУОТВЭ

ПАБЕРЖЭ ІІ ПАРДУОТВЭ

ПАШТАС

Бібліятэка
Кулітурны
Намні

ЗУБ "ГРУШТАІ"

ЛІЗУБ "БЕРНОТАІ"

УАБ "АРЫСАНАС"

А.Р.М.С.
К.С.М.Н.

В.З.
Б.В.

ВАЛГЫКЛА

Рено пр. пункт

А.В. А.В. А.В.

А.В. А.В. А.В.

А.В. А.В. А.В.

А.В. А.В. А.В.

А.В. А.В. А.В.

А.В. А.В. А.В.

А.В. А.В. А.В.

А.В. А.В. А.В.

СУТАРТИНІАІ РОДУКЛІАІ :

— СПІГЛІДОЦІУ МІШКАС

— ЛА ПУОЦІУ МІШКАС

— КАПІНЭС

— КОПЛЫЦІА

— БАЖНЫЦІА

— ГЫВ. НАМАС

— ПАУГІАБУЕТАС ГЫВ. НАМАС

— КЕЛІАС

— ДВЭЈУ АУКШ. ГЫВ. НАМАС

— ТУВЕНКІНЫС

ЕІТМІНІШКЭС

ЕІТМІНІШКЭС

Vieno kaimo istorija

Medžiaga rinko Eitminiškių bibliotekos
vyz. bibliotekininkė Genovfa Stankevič.

Puošiant kaimo istoriją naudotasi
gyventojų prisiminimais.

Darbe talkininkavo kaimo gyventojas
ponas Česlav Kozlovski, Eitminiškių
pagrindinės mokyklos direktorė pone Jadviga
Bozkorska ir vyz. bibliotekininkė Genovfa
Stankevič.

Šuotraukas atliko Eitminiškių bibliotekos
vyz. bibliotekininkė G. Stankevič.

Eitminiškės

Pietų rytinėje rajono dalyje randasi *Eitminiškų* kaimas (žūr. nuotr. Nr. 1). Apie kaimo atsiradimo istoriją nežino tiksliai net seniausi kaimo gyventojai. O iš tų likę labai mažai, vos pora žmonių, kurie nieko apie tai papasakoti negali. Jeigu iš yra girdėję jaunystėje ką ką iš savo senelių, tai ir tą pamiršo. Nėko čia nepesė, senatvė daro savo. Jaunesnioji karta, ypač tie, kurie mėgsta viską žinoti, mėgsta klausytis tėvų ir senelių pasakojimų apie kaimo gyvenimą, apie kaiminus, apie idomesne kaimo vietas, dar gali papasakoti, ką girdėję vaikystėje ilgais žiemos vakarais.

Vienas iš jų tai p. Česlav Kozlovski, gimęs 1919 metais (žūr. nuotr. Nr. 2). Tonas Česlovas papasakojo ką girdėjęs iš tėvo ir motinos, kurie pasakojo, kad kaimas įsikūręs labai seniai ir vadinosi *Jačminiškų* kaimu. Jame iš pradžių gyveno vienuoliai - misionieriai, kuriems priklausė visa žemė.

Dabar bažnyčia priklauso Paberžės parapijai ir administratorius yra kunigas Polandas Valstys (šūž. nuotr. №. 18).

Netoli bažnyčios randasi parapijos kapinės, kurios pradėtos naudoti 1924 m. Tiki to laiko žmonės buvo laidojami privačiose kapinėse kurių Eitminiškėse apylinkėse buvo daug. Vienos iš privačių kapinių randasi kaimyniniame Mileikių kaime.

1954 metais Eitminiškėse buvo atidaryta skaitykla. Pirmuoju vadovu buvo Henrikas Krylovič (šūž. nuotr. №. 26). Tuo metu skaitykla turėjo 200 egzempliorių knygų, kurias padovanojo Vilniaus miesto mokiniai. 1958 metais skaitykla buvo pavadinta biblioteka ir įsikūzė name, kuris priklauso bažnyčiai. Šiose patalpose biblioteka veikia ir dabar (šūž. nuotr. №. 25). 1970 m. bibliotekoje buvo jau 8000 egzempliorių knygų. O 1999 m. bibliotekoje yra apie 13000 knygų ir turi 300 skaitytojų.

Šitoje namo dalyje, priklausančiai bažnyčiai 1948 m. kaime buvo įsikūzėtas klubas jaunimui ir vyresniam šėštadienio vakarams kurių metu buvo organizuojami

kuri iš pradžių priklausė Faberšis parapijai (žūr. nuotr. №. 20). 1925 m. administratorium buvo kunigas Stanislovas Mažeika. Vėliau Eitminiškės turėjo savo parapiją, kuri priklausė Vilniaus rajono dekanatui.

1939 m. bažnyčia turėjo 2870 parapijiečių. 1934 m. Eitminiškės parapijos kunigu buvo paskirtas Hmbrazejus Jakavonis (gim. 1886 m., į kunigus pašventintas 1911 m.). Jis daugelį metų priklausė Gervėčių parapijai, saugojo lietuvių kalbą bažnyčioje. Bet lietuvių kalba bažnyčioje nepatiko daugeliui lenkų gyvenančių Eitminiškėse, ir jie įskundė savo kunigą partizanams, kurie tuo metu buvo II pasaulinio karo metais. Vieną naktį 1945 m. į Eitminiškės bažnyčią įsiveržė partizanai. Suėmė kunigą, ilgai jį kankino ir užmušė. Daugelį metų Jačmeniškės parapijos kunigu buvo Silvestras Malachovskis (gim. 1898. 1. 2., į kunigus pašventintas 1921 m.). Buvo didelis meno dalykų žinovas. Numirė 1984 m. ir palaidotas prie bažnyčios (žūr. nuotr. №. 22). Vėliau parapija priklausė kalvarijų dekonatui. Administratoriumi buvo Nemencinės kunigas.

Mokykloje dirba 18 mokytojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą. Mokyklos istorijoje buvo mokiniai, kurie baigė mokyklą aukso medaliu, tai:

Vikentij Liachovič (įstojo į aviacijos mokyklą)

Vladislav Krylovič (įstojo į Vilniaus universitetą)

Mūsų mokykloje mokėsi Juref Šostakovski, kuris dirba laikraščio „Kurjer Vileński“ korespondentu, rašė eilėraščius. Su mokyklos pasiekimais pasidalina mokyklos direktorė p. Jadviga Bozkovska (žūr. nuotr. №. 17)

1996 m. atidaryta pradinė lietuvių mokykla (žūr. nuotr. №. 16), kurioje 1996 m. mokėsi vos 4 mokiniai. 1999 mokykliniais metais lietuvių mokykloje mokėsi jau 25 mokiniai.

Kaimo centre randasi šv. Antano Paduviečio bažnyčia. Anksčiau čia buvo palivarkas ir 1686 m. buvo pastatyta koplyčia (žūr. nuotr. №. 19), priklausanti Nemencinės parapijai. 1794 m. Žitminiškės priklausė vienuoliams - misionieriams. 1866 m. tarybinė valdžia išsakė koplyčia buvo sunaikinta. 1924 m. kaimo gyventojai pastatė naują medinę bažnyčią,

1990 m. vaikų darželis buvo privatizuotas, jame įsikūzė 4 šeimos.

1989 m. likvidavus kolūki, kaimas priklausė žemės ūkio bendrovei „Grušteliai“. 1997 m. žemės ūkio bendrovė buvo likviduota dėl finansinių sunkumų. Be darbo liko 100 kaimo ir apylinkių gyventojų. Kai kurie pradėjo dirbti savarankiškai, ūkininkauti savo tėvų susigražintoje žemėje, apdirbinėti arenduotą žemę, kurią nuomoja iš valstybės, dauguma po 3 ha. Kai kurie gyventojai nusirado darbo kitose bendrovėse. Kaimo teritorijoje veikia 3 akcinės bendrovės, tai:

UAB „Eitminiškės“ (žuvr. nuotr. Nr. 8) – užsiima medienos apdirbimas ir jos realizacija. Didžiausią akcijų kiekį supirkęs M. Kočarovskij. Jis ir yra bendrovės vadovas.

ŽŪB „Bernotai“ (žuvr. nuotr. Nr. 9) – taip pat užsiima medienos apdirbimu. Bendrovės vadovas – p. M. Dacevič.

UAB „Akvasanas“ (žuvr. nuotr. Nr. 10) – gamina skalbimo miltelius.

Dar yra įsikūrusi gintaro Paškevičiaus individuali įmonė, kuri taip pat užsiima medienos apdirbimu ir realizacija.

Dabar kaime yra 54 namai, 181 gyventojas.

Jų amžius sekantis:

1-7 metų vaikai - 15 žmonių

mokyklinio amžiaus vaikai - 36 žmonės

iki 30 m. jaunimas - 30 žmonių

30-40 m. amžiaus žmonės - 41 žmogus

nuo 40 m. ir daugiau - likusieji.

Gyventojų sudėtis pagal tautybes:

8 žmonės - lietuviai

6 žmonės - rusai

158 žmonės - lenkai

9 žmonės - kitų tautybių

Visi gyventojai kalba lenkų kalba.

Kaimui priklauso 187 ha žemės, 42 ha turi savo šeimininkus, likusieji nuomuoja žemę.

Savo žemę susigražino: Josif Kabelis - 12 ha, Steli Krylovič - 4 ha, Jadviga Krylovič - 10 ha, Stanislava Krylovič - 8 ha, Birutė Liachovič - 4 ha, Vladislav

Matačino - 4 ha.

Kaimo teritorijoje randasi lenkų pagrindinė mokykla iz 1996 m. atidaryta lietuvių pradinė mokykla. Mokykla kaime buvo atidaryta 1937 metais iz vadinosi Jačmeniškų mokykla. Ji buvo išikūrusi Felikso Černiavskio nuosavame name (žūr. nuotr. №. 13).

Fašistinės okupacijos metu mokykla buvo uždaryta.

Mokykla pradėjo veikti tik pasibaigus karui, tame pačiame name. Direktorius buvo M. Klimuševski.

1953 m. mokykla tampa septynmete, kurioje mokosi 130 mokinių. 1953 m. mokyklos direktorium tampa Antoni Radzevič. 1957 m. septynmetė Jačmeniškų mokykla perauga į vidurinę mokyklą. Didžiausias mokinių skaičius - 370 mokinių - sudarė 1957-1958 m.

1970 m. buvo pastatyta nauja plytinė mokykla (žūr. nuotr. №. 14). Mokykloje randasi nedideli sporto salė iz aikštė. Prie mokyklos buvo atidarytas internatas, kuriame gyveno toli gyvenantys vaikai (žūr. nuotr. №. 15). 1990 m. internato pastatas privatizuotas iz jame gyvena lietuvių kalbos mokytojas p. Albeztas Skyrėlis.

šokiai. Nuo 1958 metų klubas tapo Kultūros namais. Pirmuoju direktoriumi buvo paskirtas Julian Sudanevič. Kultūros namuose veikė sekantys būreliai: skaitovų, dramos, moterų ansamblis, kuris dažnai koncertuodavo rajoninėse dainų šventėse ir konkursuose.

Nuo 1973 m. kultūros namų direktorė dirba Barbara Vobalis. Kartu su Kultūros namais, mokykla ir biblioteka dažnai organizuoja gyventojų susitikimus su žymiais žmonėmis: Didžiojo Tėvynės karo veteranais, literatūros ir meno veikėjais.

Etminiškėse aplankė ansamblis „Vilija“, „Trimitas“, „Lietuva“ ir kiti kolektyvai.

Šiuo metu kultūros namuose veikia daug būrelių, vadovaujamų muziko Jureko Ingelevičiaus: vokalinis ansamblis, skaitovų būrelis, estradinis ansamblis. Šeštadienio vakarais organizuojami šokių vakarai jaunimui. Daug pastangų skiria kultūros namų ir bibliotekos darbe vietinis poetas Albertas Skyrelis.

Ponas Česlovas prisimena kaip pasakojo tėvas, kad girdėjęs iš savo tėvų ir senelių, kad per kaimą ėjo Napoleono kariuomenė ir palivarikas priklausantis vienuoliams buvo sudegintas. O šioje vietoje, kur dabar randasi kaimas, buvo batos ir miškai, kurie išlikę ir iki šių dienų. Ponas Česlovas sako, kad girdėjęs iš savo senelių ir prosenelių tokia legendą, kai Napoleono kariuomenė traukėsi, kažkurioje vietoje, kur dabar randasi kaimas, buvo užkastas lobis, paliktas Napoleono kariuomenės, bet iki šiol šito lobio niekas nesurado. Vėliau p. Česlovas pasakoja savo gilius jaunystės prisiminimus. Priklausė turtingų valstiečių šeimai, todėl turėjo galimybę vaikščioti į mokyklą. Keturias klases baigė kaiminėme Podžiūnų kaime. O vėliau dar keturias klases Haulaukėje, nes mokykla Podžiūnuose buvo ketuometė. Ponas Česlovas su ilgesiu prisimena karo metus. Fašistinės okupacijos metu jis buvo išvežtas į Vokietiją dirbti, bet laikui bėgant jam pavyko grįžti į tėvynę, čia

Kai šeiminkas sugrįžo į namus - rado tik tuščius kampus. Jam nieko daugiau nebeliko, tik ieškoti savo šeimos. Taip jis į savo tėvynę ir nebegrįžo, ten ir numirė.

1950 m. kolūkiui priklausė 5000 ha žemės, iš jų - 570 ha miško. Šiuo pat įsikūrimo pradžios kolūkis neturėjo savos technikos, žemė buvo apdirbama arkliciais, mediniais plūgais, akečiomis. Tie, kurie nenorėjo stoti į kolūkį, turėjo mokėti didelius mokesčius, ir norom nenorom buvo verčiami stoti į kolūkį. O tie, kurie nenorėjo įstoti į kolūkį, 1950-1956 m. išvažiavo į Lenkiją.

1951 metais kolūkyje jau buvo auginama 18 gyvulių. 1955 metais kolūkis savarankiškai nupirko pirmą automašiną. Šiuo metų kaime atsirado ir pirmasis telefonas. O 1956 m. kaime buvo pastatytas naujas pašto pastatas ir parduotuvė (žūr. nuotr. Nr. 3, 4). Iki 1957 m. kaimo gyventojai neturėjo elektros, ir tais metais kai kuriuose namuose jau atėjo džiaugsmas ir užsilegė pirmą elektros lemputė. O jau 1958 m. elektros energija naudojosi ir gyventojai kitų kaimų.

Kai kuziuose namuose atsizado televizoriai, pirmasis isigijo televizorių kaimo gyventojas p. St. Urbanovič.

1959 m. kaime buvo 22 namai iz 124 gyventojai.

1965 m. prasidejo kolūkių reorganizacija iz kolūkis „Žraigėdi“ buvo sujungtas su kolūkiu „Tėvynė“ iz toliau šis kolūkis turėjo pavadinimą „Tėvynė“.

Kolūchio valdyba buvo isikūzusi kaimo centee mediniame name (žiuv. nuotr. Nr. 5). 1958 m. iz Eitminiškės pradėjo kuzuoti autobusas maršrutu Vilnius - Memencinė - Eitminiškės. Geriausi kaimo vystymosi metai buvo 1970 - 1985 m. Kolūkis statė fermas, kolūkiečiams namus. 1980 m. buvo pastatyti 6 nauji namai. 1982 m. buvo pradėtos statyti mechaninės dizbtuovės, vėliau iz šį pastatą persikėlė iz kolūchio valdyba.

1984 m. buvo pastatyta valgykla, kuzioje kiekvienas darbininkas galėtų suvalgyti skanius pietus iz pailsėti (žiuv. nuotr. Nr. 6). Privatizacijos metu 1989 m. valgykla buvo uždaryta iz šiuo metu laukia naujo savininko. 1985 m. kolūkis jaunoms šeimoms pastatė vaikų darželę. (žiuv. nuotr. Nr. 7)

jis sukūrė šeimą, turi 5-įs vaikus, dabar jie jau suaugę ir turi savo šeimas. Bet darbas Voketijoje padarė savo – tapo II grupės invalidu. Bet p. Česlovas nenusivylė ir nori sulaukti 100 metų.

Etminiškių kaimas išsidėstęs 10 km nuo Kemencinės miesto, 11 km nuo Tabežės ir 3 km nuo Utenos plento.

Kaimas iki 1989 m. priklausė „Šėvynės“ kolūkiui, kuris buvo įkurtas 1949 m. ir vadinosi „Žvaigždė“. Atvažiavo tada iš Šėvintų partijos komiteto atstovai, sušaukė susirinkimą. Susirinko apie 20 kaimo gyventojų ir buvo įkurtas kolūkis ant popiežiaus. Pirmininku buvo paskirtas Alfons Liachovič, nes jis turėjo agronomo išsilavinimą. Kolūkis buvo įkurtas, bet gyvenimasėjo sena vaga. Kiekvienas dirbo savame ūkyje. Bet buvo ir kažkas naujo.

Vėną naktį buvo suimta Liudviko Valeiko šeima, nes jie turėjo net 25 ha žemės ir buvo pavadinti „kulakų“. Tuo metu šeimininko nebuvo namuose, o žmona ir tris vaikus išvežė į Sibirą, Krasnojarsko kraštą.

Ilustracijų sąrašas

Prie iliustracijų

1. Nuotraukos
 Lidija
2. Kaimo planas
 Plan visi

№ 1 Eitminiškių kaimo vaizdas
Widok wsi Eitminiszki

№ 2 Mūsų talkininkas p. Česlovas Kozlovski
Pan Czesław Kozłowski

№. 3, 4 Eitminiškių paštas iz parduotuvė
Ejtminiska pošta i sklep

Nr. 5 Nāmas, kuziame ģisikūzē pirma kolūķio
valdyba
Dom, w którym mieściła się pierwsza
rada kolchozu

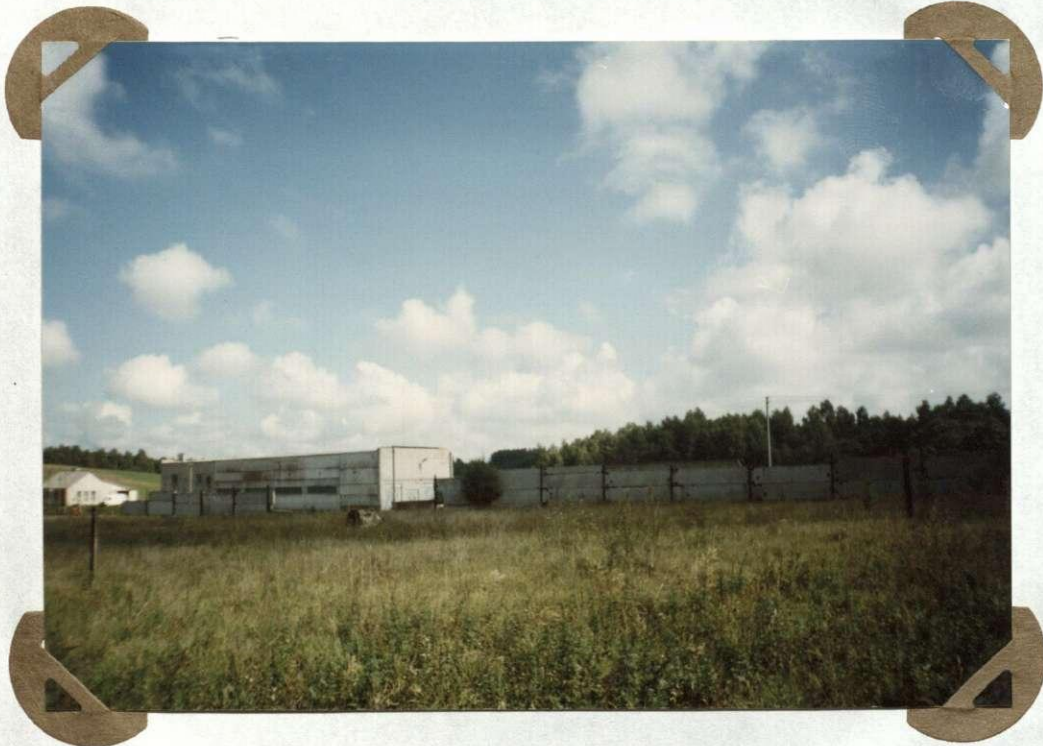
Nr. 6 Vālgykla postatyta 1984 m.
Stolōwka zbudowana w 1984 r.

№. 7 Vaikų darželis pastatytas 1985 m.
Przedzkole zbudowane w 1985 r.

№. 8 UAB „Eitminiškės“
Spółka akcyjna „Ejtminiszkiės“

№. 9 ŽŪB „Beznotai“

Spółka rolnicza „Biarnotai“

№. 10 UHB „Akwasanas“
Spółka akcyjna „Akwasanas“

№2. 11 Senų Eitminiškių medinis gyvenamas
namas
^{Drevniansy}
Древнианы дом даwnых Eйтминисzek

№2. 12 Šiuolaikinių Eitminiškių gyv. namas
Dom nowoczesnych Eйтминисzek

№. 13 F. Černiarskio namas, kuriame buvo įsikūsta
mokykla

Dom F. Czerniawskiego, w którym była założona
pierwsza szkoła w Ełminiszkach

№. 14 Plytinė mokykla pastatyta 1970 m.
Ceglama szkoła zbudowana w 1970 r.

№. 15 Internatas

Internat dla dzieci odległych wsi

№. 16 Pastatas, kuriame įsikūzė lietuvių mokykla
Budynek, w którym założona litewska
szkółka

Nr. 17 Eitminiškių pagrindinės mokyklos
 direktorė p. J. Bozkovska (antra iš dešinės)
 Pani Jadwiga Borkowska, dyrektor
 Eitminiskiej szkoły podstawowej
 (druga z prawa)

Nr. 18 Kunigas Rolandas Valskys (pirmas iš
 kairės)
 Ksiądz Rolandas Walskys (pierwszy z
 lewa)

№. 19 Kopyčia , pastatytā XVII am.

Koplica , zbudowana w XVII w.

№. 20 Šr. Antano Paduviečio bažnyčia
Kościół Śr. Antoniego Paduwskiego

№. 21 Kunigo A. Jakavonio ^{antkapis} kapinės

Madgrobek księdza Ambraszusa Jakawonisa

№. 22 Kunigo Sylwestro Malachovskio ^{antkapis} kapinės
Madgrobek księdza Sylwestra Malachow-
skiego

№. 23 Kunigo Wacława Maciulewiczio ^{antkapin} kapinės
Nadgrobek księdza W. Maciulewicza

№. 24 Eitminiškių kapinės
Cmentarz w Eitminiszkach

№. 25 Namas, kuriame ^{yra} randasi biblioteka
ir kultūros centras

Dom, w którym mieści się biblioteka
i centrum kulturalny

Ejtmiszki

W północno - wschodniej części rejonu Wileńskiego leży wieś Ejtmiszki (patrz zdjęcie Str. 1). O historii powstania wsi nie wiedzą dokładnie nawet najstarsi mieszkańcy. A i tych zostało zaledwie parę osób, ale dowiedzieć się od nich coś na ten temat nie sposób.

Po prostu nie pamiętają nic z tego, co kiedyś w młodości słyszeli od dziadków czy rodziców. Młodsze pokolenie, szczególnie osoby zainteresowane historią rodzinnej wsi, pamięta jeszcze opowiadania osób starszych i może coś niecoś opowiedzieć o tym, co w młodości słyszeli od dziadków w długie zimowe wieczory. Jeden z nich to p. Czesław Kozłowski ur. w 1919 roku (patrz zdjęcie Str. 2). Pan Czesław opowiadał co słyszał od ojca i matki, którzy opowiadali, że wieś powstała bardzo dawno i nazywała się ona Jaczminiszki i w niej początkowo mieszkali zakonnice - misjonierki i ziemia należała do nich. Także wspomina pan Czesław, że ojciec nawet opowiadał, że słyszał od rodziców i dziadków, że przez wieś szedły wojska

Napoleona i żołwerek należący zakonnikom był spalony. A w tym miejscu, gdzie leży teraz wieś były bagna i lasy, niektóre zostały i do tychczas. P. Czesław mówi, że słyszał od dziadków i pradziadków taką legendę, gdy wojska Napoleona odstępowały, w którymś miejscu, gdzie leży teraz wieś był zakopany skarb zostawiony wojskiem Napoleona, ale do tychczas nikt tego skarbu nie odnalazł. Potem wspomina p. Czesław głęboko zaległe wspomnienia jego młodości.

Należał do rodziny zamożnych chłopskich, więc miał możliwość uczęszczać do szkoły. Pierwsze cztery klasy ukończył w sąsiedniej wsi Podziunach. A potem jeszcze cztery klasy w Hziotówkach, tak jak szkoła w Podziunach była czteroletnia. Ze smutkiem wspomina p. Czesław lata wojenne. Podczas okupacji łaszystowskiej był wywieziony do Niemiec na prace, ale mu się udało i wrócił na ojczyznę, założył rodzinę, ma 5-ro dzieci, teraz są już dorosłe i mają swoje rodziny, ale prace w Niemczech zrobiły swoje, został inwalidą II grupy, ale jeszcze nie smuci się i myśli dożyć do 100 lat.

Wies Ejtminiszki znajduje się w odległości 10 km od miasta Stimenozyna i 11 km od Podbrzezia i w 3 km od szosy uciańskiej.

Wies do 1989 roku należała do kolchozu „Tiemnie” (Ojczyzna), który był założony w 1949 roku i nosił nazwę „Zwajgidie” (Gwiazda). Z szirwint przyjechali przedstawiciele komitetu partyjnego, zwołali posiedzenie. Zebrali zaledwie 20 mieszkańców wsi i był założony kolchóz na papierze. Przewodniczącym rady kolchozowej był naprawiony Alfons Sachowicz, tak jak po wykształceniu on był agronomem. Kolchóz założony, a życie mieszkańców toczyło się po tej samej drodze.

Każdy pracował na swoim kawałku ziemi. Ale było coś nowego i nowego, jak pewnej nocy była aresztowana rodzina Ludwika Wolejko, tak jak oni mieli najwięcej ziemi, ponad 25 ha, on był nazwany „kulakiem”. W ten moment gospodarza nie okazało się w domu, więc żonę z trojga dziećmi była wywieziona do Syberii, Krasnojarskiego kraju. Gdy gospodarz wrócił do domu znalazł puste kąty, więc mu nic nie zostało jak szukać swoją rodzinę, tak on na ojczyznę

i nie wrócił tam i zmarł.

W 1950 roku do kółchozu należało 5000 ha ziemi, z nich 570 ha były lasy. Z początku założenia kółchozu, kółchórz swojej techniki nie miał, więc ziemia była obrabiana końmi, drewnianymi pługami, bronami. Ci, którzy nie chcieli wstąpić do kółchozu musieli płacić wysokie podatki i chcąc niechcąc ołowiem zmuszony był wstąpić do kółchozu, żeby przekarmić swoją rodzinę. A ci, którzy nie zachcieli wstąpić do kółchozu w latach 1950 - 1956 wyjechali do Polski.

W 1951 roku w kółchozie liczyło się 18 sztuk bydła. W 1955 roku kółchórz samodzielnie kupił pierwszy samochód. W te czasy, także zjawił się we wsi pierwszy telefon. A w 1956 roku we wsi były zbudowane nowa poczta i sklep (patrz zdjęcie str. 3, 4). Do 1957 roku mieszkańcy wsi nie mieli elektryczności, więc w tym roku, w niektóre domy przyszła radość i zapalita się pierwsza lampka elektryczna. A już w 1958 roku energię elektryczną komys-tały i mieszkańcy innych wsi. Węc w niektórych

domach pojawiły się telewizory, pierwszy nabył telewizor mieszkaniec wsi p. St. Urbanowicz. W 1959 roku we wsi było 22 domy i 124 mieszkańców.

W 1965 roku zaczęły reorganizować kółchozy i kółchoz „Zwajgidie” (Gwiazda) złączono z kółchozem „Tiewinie” (Ojocayana) i nadal ten kółchoz nosił nazwę „Tiewinie” (Ojocayana). Rada kółchozu розміściła się w centrum wsi w drewnianym domu (patrz zdjęcie Nr 5). Z 1958 roku do Ejtminiszek już zaczęła kursować autobus w kierunku Wilno - Stiemensayna - Ejtminiszki. Najpiękniejsze lata rozwoju wsi były 1970 - 1985. Kółchoz budował nowe фермы, mieszkania kółchożnikom. W 1980 roku było zbudowano 6 nowych domów. W 1982 roku kółchoz zaczął budować nową майстерnię techniczną, potem do tego budynku przeniosta się rada kółchozu. W 1984 roku była zbudowana stolówka, żeby każdy pracujący mógł w czasie obiadu zjeść smaczny obiad i odpocząć (patrz zdjęcie Nr 6). Podczas prywatyzacji w 1989 roku stolówkę zakryto i teraz czeka na nowego właściciela.

W 1985 roku kolchoz zbudował w pomoc dla młodych rodzin przedszkole (patrz zdjęcie Nr. 7). Z 1990 roku przedszkole sprywatyzowane i służy mieszkaniem dla 4 rodzin.

Po likwidacji kolchozu w 1989 roku wieś należała do spółki rolniczej „Gruszele”. W 1997 roku spółka rolnicza zlikwidowała się z powodu ciężkich warunków finansowych i bez pracy zostało ponad 100 mieszkańców wsi i okolic. Wiele osób zaczęło samodzielnie pracować, gospodarzyć na swojej odzyskanej ojcowiznie, niektórzy obrabiają arendowaną ziemię, którą ardują u państwa (większość po 3 ha), niektórzy znaleźli pracę w innych spółkach. Na terytorii wsi działają 3 spółki akcyjne, to:

ZSH „Ejtminiszki” (patrz zdjęcie Nr. 8) - zajmuje się obrabianiem drewna i jego realizacją. Największy pakiet akcji skupił p. M. Kaczarowski, więc i został kierownikiem spółki.

ZSR „Bernaty” (patrz zdjęcie Nr. 9) - zajmuje się też obrabianiem drewna. Kierownikiem spółki jest p. Wł. Dacewicz.

ZSH „Akwasanas” (patrz zdjęcie Str. 10) - zajmuje się produkcją proszku do prania.

Także działa przedsiębiorstwo indywidualne Gintarasa Paszkianickusa, które także zajmuje się obrabianiem drewna i realizacją.

Teraz we wsi jest 54 domy, 181 mieszkańców, w następującym wieku:

dzieci 1-7 lat - 15 osób,

dzieci w wieku szkolnym - 36 osób,

młodzież do 30 lat - 30 osób,

ludzie w wieku 30-40 lat - 41 osoba,

pozostali w wieku lat 40 i więcej.

Skład narodowościowy przedstawia się następująco:

8 osób - Litwini,

6 osób - Rosjanie,

158 osób - Polacy,

9 osób - innych narodowości.

Wszyscy rozmawiają po polsku.

Do wsi należy obszar ziemi o powierzchni 187 ha, 42 ha mają swoich gospodarzy, pozostali ardują ziemię u państwa, większość po 3 ha.

Swoją ojcowiznę odzyskali:

Józef Kabelis - 12 ha,

Stefi Kryłowicz - 4 ha,

Jadwiga Kryłowicz - 10 ha,

Birute Sachowicz - 4 ha,

Stanisława Kryłowicz - 8 ha,

Władysław Mataczyno - 4 ha.

Na terytorii wsi znajduje się szkoła podstawowa w polskim języku nauczania i założona w 1996 roku szkoła początkowa w litewskim języku nauczania.

Szkoła we wsi założona w 1937 roku i nazywała się Jęzaminiska. Znajdowała się ona w domu właściciela Feliksa Gaerniawskiego (patrz zdjęcie Nr. 13).

W okresie okupacji faszystowskiej szkołę zamknięto. Szkoła rozpoczęła swą działalność dopiero po skończeniu wojny, w tym samym pomieszczeniu. Dyrektorem był M. Klimaszewski. Szkoła staje się siedmioletnią dopiero w 1953 roku. W tym roku do szkoły uczęszczało 130 uczniów. W 1953 roku dyrektorem szkoły został mianowany Antoni Radaewicz. W 1957 roku 1958

Jęzaminiska szkoła siedmioletnia staje się średnią. Największą liczbę uczniów szkoła liczyła w latach 1957 - 1958 około 370 uczniów.

W 1970 roku była zbudowana nowa ceglana szkoła (patrz zdjęcie Nr. 14). W szkole znajduje się niewielka sala sportowa, placówka. Przy szkole był otwarty internat dla dzieci daleko żyjących (patrz zdjęcie Nr. 15).

Teraz pomieszczenie internatu w 1990 roku zprywatyzowane i służy mieszkaniem nauczyciela języka litewskiego p. H. Skirialisa. W szkole działają różne kołki.

W szkole pracuje 18 nauczycieli, wszyscy są z wyższym wykształceniem. W historii szkoły byli i celujące uczniowie, którzy ukończyli szkołę na złotą medal, to: Wikentij Sachowicz (postąpił do szkoły lotniczej), Władysław Kryłowicz (postąpił do Wileńskiego Uniwersytetu). W naszej szkole uczył się także Józef Szostakowski, który pracuje korespondentą w gazecie „Kurjer Wileński”, pisze wiersze. Z dążeniami szkoły podzieliła się pani dyrektor Ejtminiskiej szkoły podstawowej Jadwiga Borkowska (patrz zdjęcie Nr. 17).

W 1996 roku we wsi założono szkołę początkową w litewskim języku nauczania, która w 1996 roku liczyła zaledwie 4 uczniów. W 1999 roku do litewskiej szkoły już uczęszcza 25 uczniów. Szkoła litewska nie ma swojego pomieszczenia więc розміściła się w budynku należącym do szkoły polskiej (patrz zdjęcie Nr. 16)

W centrum wsi Ejtminiszki znajduje się kościół św. Antoniego Paduńskiego. Dawniej tu był foliwarek i w 1686 roku była zbudowana koplica, należąca do Kremen-czynskiej parafii (patrz zdjęcie Nr. 19). W 1794 roku Ejtminiszki należały zakonnikom - misjonierom. W 1866 roku nakazem władzy radzieckiej koplica była zniszczona.

W 1924 roku mieszkańcami wsi był zbudowany nowy drewniany kościół, który spoczątku należał do Podbrzeskiej parafii (patrz zdjęcie Nr. 20). W 1925 roku administratorem był ksiądz Stanisław Mazieka. Potem Ejtminiszki zdobyły prawo parafii. Należały do dekonatu rejonu Wileńskiego. W 1939 roku kościół liczył 2870 parafian.

W 1939 roku księdzem Ejtminiszkiej parafii mianowany ksiądz Ambrazėjus Jakawonis (ur. w 1886 r. w księdzy poświęcony w 1911 r.) długie lata należący do

Giarniackiej parafii, energicznie chroniący prawo języka litewskiego w kościele. W Ejtminiszkach litewska działalność księdza nie spodobała się żyjącym w Ejtminiszkach Polakom i oni oskarżyli swojego księdza partyzantom, którzy w te czasy chronili się w czasie II wojny światowej. Pewnej nocy w 1943 roku do Ejtminiszkiej klebanii weszły się partyzanie. Schwycili księdza, długi czas męczyli i zabili. Grób księdza pogrzebiony obok kościoła (patrz zdjęcie Nr. 21).

Długim czasie księdzem Ejtminiszkiej parafii był ksiądz Sylwester Małachowski (ur. w 1898 r. w księdzy poświęcony w 1921 r.). Był wielkim znawcą sztuki. Tu zmarł w 1984 roku i jest pochowany obok kościoła (patrz zdjęcie Nr. 22). Potem parafia należała do Kalwarijskiego diekanatu. Administratorem był Stemen czajnski ksiądz.

Teraz kościół należy do Podbrzeskiej parafii i administratorem jest ksiądz Rolandas Walskys. (patrz zdjęcie Nr. 18).

W kilku metrach od kościoła znajduje się cmentarz parafii (patrz zdjęcie Nr. 24).

Cmentarz założony w 1924 roku, a do tego czasu ludzie pogrzebiano na prywatnych cmentarzach, których w okolicach Ejtminiszek było wiele. Jeden z prywatnych cmentarzy znajduje się w sąsiedniej wsi Milejki.

Co dotyczy kulturalnego życia mieszkańców wsi to w 1954 roku była założona izba - czytelnia. Pierwszym kierownikiem był Henryk Krytowiec (patrz zdjęcie Nr. 26). Izba - czytelnia liczyła 200 egzemplarzy książek, które były prezentem drzewi miasta Wilna. W 1958 roku izba - czytelnia była mianowana biblioteką i była założona w domu należącem do kościoła, która i dotychczas istnieje (patrz zdjęcie Nr. 25).

W 1970 roku biblioteka już liczyła ponad 8000 egzemplarzy książek. W 1999 roku w bibliotece jest około 13000 książek i biblioteka liczy 300 czytelników.

W drugiej części domu należącego do kościoła w 1948 roku był założony klub dla młodzieży (patrz zdjęcie Nr. 25). W 1958 roku już nazywał się domem kultury. Pierwszym dyrektorem był Julian Sudaniwicz. Dom kultury służył dla młodzieży wiejskiej rozrywką w sobotnie wieczory, gdy

odbywały się tańce i zabawy. W domu kultury działały następujące kołki: deklamacyjny, dramatyczny, chór kobiet. Chór często występował podczas rejonowych świąt i brał udział w konkursach.

Z 1973 roku dyrektorem domu kultury jest p. Barbara Wobalis. W danym momencie w ośrodku kultury są takie kołki pod kierownictwem muzyka Jurka Ingielewicza: zespół wokalny, kołko deklamacyjny, zespół estradowy.

W ośrodku kultury w sobotnie wieczory odbywają się tańce dla młodzieży.

Wspólnie biblioteka ze szkołą i ośrodkiem kultury organizują różne spotkania z wybitnymi ludźmi, weteranami, ludźmi kultury i teatru.

Z koncertami u nas gościli: zespół „Wilija”, „Trinitas”, „Lietuva” i dużo innych.

Duży udział w pracy ośrodka kultury i biblioteki bierze miejscowy poeta, członek pisarzy litwy p. Albertas Skizialis.